№ 52 Ausgabe A.

HOMAN

Bielaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Cena Abwiestak·

na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 52 (144) Hod II. Wilnia, 29 czerwienia 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

TELEHRAMA GRIMMA.

28 czerwienia.

Zachodni teatr.

Dalnabojnyje batarei abstreliwali Diunkirchen. Worahi abstreliwali Ostende. U Flandryi i Artua — wostry ahoń artyleryi.

Na En, na poŭnačy ad Rejmsu i ŭ zachodniai Šampani ahoń artyleryi ažywiŭsia.

Uschodni teatr:

Na ŭschodnia halickim fronci — krapčejšaja artyleryjskaja čynnaść.

BERN. U znamienitaj telehrami, pasłanaja s Pieciarburha, s pryčyny kataraj Grimma wydalili z Rasiei, haworycca:

»U ministerstwo zahraničnych spraŭ.

»Grimm prosić addać nižejpisanuju telehramu:

Usie žadajuć mira. S palityčnaho, ekonomičnaho i wajennaho pahladu mir — krajniaja patreba. Heta pryznajuć aŭtorytetnyje kruhi. Francija i Anhlija praciwiacca hetamu. Šansy — dobryje. Pieraškodzić hetamu mahło by tolki niamieckaje nastupleńnie na ŭschod. Kali jaho nia budzie, dyk likwidacija adbudziecca ŭ dawoli skorym časi. Mižnarodnaja konferencija, jakuju sazywaje rada rabotnikoŭ, heta — časć mirnaj palityki nowaho ŭradu. Konferencija dawodzicca napeŭna, kali urady nia buduć rabić praškod s pašpartami. Usie staronki zhodzilisia pasłać swaich delehatoŭ. Pawiedamicie mianie ab wajennych metach uradu. Ja budu ŭ Pieciarburzi ješče 10 dzion".

PIECIARBURH. Kamisija ŭsierasiejskaho zjezda rab. i sałd. pastanawiła adać razwiazku pytańnia ab nastupleńni ustanoŭčamu sejmu, jaki sklikajecca na wosień.

PIECIARBURH (P.T.A.). Spaŭnicielny kamitet pieciarburskaj rady rab. i sałd. pastanawiŭ u zhodzi z biuro ŭsierasiejskaho zjezdu rab. i sałd. pasłać specyalnuju delehaciju s 6 duš u Franciju i Anhliju dziela padhatoŭki čym-chutčej sazywu mižnarodnaj konferencii na asnowi prahramy, pryniataj spaŭnicielnaj kamisijej.

ROTTERDAM. »Daily Chronicl« danosić:

Kamisija nacyonalna-demokratyčnaj partyi Anhlii adkinuła zaprosiny rasiejskaj rady rab. i sałd. na štokholmskuju konkonferenciju, bo pierehawory z niamieckimi i aŭstryjackimi socyalistami, katoryje ŭsio ješče baroniać wajennuju palityku Niamieččyny, nie daduć nijakaj karyści sprawi zhody i socyalizmu. Dyj, naahuł, rasiejskaja rada rab. i sałd. nie maje prawa sklikać mižnarodnuju socyalistyčnuju konferenciju.

ŠTOKHOLM. Urady Anhlii i Francii pawiedamili swaich paddanych u Rasiei, što s pryčyny hroznaho pałažeńnia ŭ Rasiei im trebałob zlikwidawać swaje predpryjemstwy i wiarnucca ŭ swaju baćkaŭščynu.

AMSTERDAM. Lord Sesil zajawiŭ žurnalistam, što Japonija adrekajecca miešaccca ŭ rasiejskije sprawy i tolki da času padtrymliwała ład u Władywastoku.

ŠTOKHOLM. Uwieś flot bronienoscaŭ klasy „Ganguta", złoženy s 4 najnawiejšych i najbolš bystrachodnych parachodaŭ rasiejskaho fłota: «Gangut», »Połtawa«, »Siewastopol« i »Pietropawłowsk« — abjawiŭ siabie niezaležnymi ad tymčasowaho uradu ŭ Pieciarburzi, ŭważajučy, što apošni nia može bolš ličycca za predstaŭnika rasiejskaho narodu.

LONDON. Anhlickije hazety zhodliwa adznačywajuć, što u apošnije dni uzrasło čysło achwiar padwodnaj wajny.

LONDON. Złučenyje Štaty pasulili Meksyce pazyku 50 miljonaŭ dollaroŭ na palapšeńnie sielskaj haspadarki — s tej umowaj, što lišku sielska-haspadarskich praduktoŭ Meksyka pradaść Ameryce.

AMSTERDAM. U subotu wiečeram na wulicach Afin zapasnyje zrabili demonstraciju s krykami: »Nichaj žywie Niamieččyna! Nichaj žywie Makienzen!«

AFINY. Aficerski korpus u afinach i ŭ sałonikach pahodzilisia.

AFINY. Wenizelos ułažyŭ ministerstwo, u katorym jon zanimaje miejsco ministra prezydenta i wajennaho ministra.

Wilnia, 29 čerwienia.

»Zamaŭčać« biełarusaŭ palakam nie ŭdałosia: jak ni starałosia tutejšaje polskaje hramadzianstwo prydać našamu kraju »polski charakter«, z raboty jaho ničoha nia wyjšło. Choć i z wialikaj trudnaściu, nie majučy nijakaho dostupu tudy, dzie palaki čujucca »jak u siabie doma«, biełarusy swajej upornaj pracaj dzieła nacyonalnaj sprawy dawiali ŭsiamu świetu, što jany žywuć i žyć buduć, što stanowiać asnaŭny krajowy element u Biełastoččynie, Hrodzienščynie, Wilenščynie — tak sama, jak na wializarnym abšary Biełaruskaj ziamli pad Rasiejaj. I ab hety padwodny kamień, katoraho spierša blizka što nielha było dahledzić, razbiŭsia polski plan, katory mieŭ na meci dałučyć naš kraj da Polščy na tej asnowi, što hetaho žadaje tutejšaja polskaja buržuazija. I to žadaje hetaho t o l k i jana: apryč biełarusoŭ, katoryje zaŭsiody wostra wystupali proci anneksyjnych apetytoŭ Polščy, apryč litwinoŭ i žydoŭ, proci zachwatu našaho kraju palakami wystupili tutejšyje polskije rabotniki, zhurtawanyje ŭ socyał-demokratyčnaj partyi Litwy (adozwu ich my drukawali ŭ № 32 »Homana«).

Apošnim krokam polskaj palityki, katoraja maniłasia gwałtam zabrać pad Polšču našu Baćkaŭščynu, wyrwaŭšy ŭ Biełarusi dobry kusok ziamli, byŭ wiadomy memorjał da niamieckaj impierskaj ŭłaści. Adnak, s tym memorjałam zdaryłasia śmiachotnaja historyja. Akazałosia, što aŭtory jaho, jak kažuć, „pierestaralisia": padali jaho jak raz u toj moment, kali waršaŭskije palityki pryznali tutejšuju polskuju palityku nieŭdačnaj. Na naradzi ŭ Waršawi 22 maja predstaŭniki, badaj, usich polskich partyj i kirunkoŭ pastanawili »ad imi hramadzianstwa uwaskrosšaj polskaj dzieržawy trebawać niezaležnaho hasudarstwienaho bytu tak-že dia ziamiel daŭniejšaho Wialikaho Kniaźstwa Litoŭskaho«, — značyć, Biełarusi i Litwy, wyskazywajučy wieru i žadańnie, kab hety kraj adnawiŭ kolišniuju jednaść s Polskim karaleŭstwam, jak roŭny z roŭnym. I heta pastanowa pakazwaje, jaki błahi moment wybrali tutejšyje palaki, wystupajučy ŭ swaim memorjale proci našaho nazaležnaho bytu.

Adnak, dadatak da hetaj pastanowy, ŭ katorym haworycca ab »adnaŭleńni jednaści s Polščaj«, pakazwaje, što waršaŭskaja deklaracija maje tuju-ž metu, jak i wilenski memorjał, tolki ŭžywaje inšaj taktyki: Polšča, zrazumieŭšy, što gwałtam zabrać naš kraj jej nichto nie pazwolić, pačynaje nas zamaniwać pieknymi słowami ab niezaležnaści — pašla taho, jak »našy« palaki, asabliwa-ž polskaje nacyonalistyčnaje duchawienstwo, ŭsiemi siłami staralisia i starajucca zniščyć u nas usielakuju dumku ab niezaležnaści!

Kali my ad samych naradzin anneksyjnaho kirunku ŭ Polščy wystupali proci dałučeńnia nas da Polskaj šlachockaj monarchii, dyk rabili my heta nie z jakoj-budź nienawiści da polskaho narodu, ŭ čym winawaciać nas tutejšyje palaki, a s tej pryčyny, što pryłučeńnie da Polščy sulić niezwyčajna wialikije škody našamu narodu. I ciapier u hetym ničoha nie zmianiłosia, dyj biełarusy majuć swaje zusim jasnyje palityčnyje ideały, katoryje nie raz wyskazywało biełaruskaje hramadzianstwo i pierad wajnoj, i ciapier, — pad niamieckaj okupacijej i ŭ Rasiei. Asabliwa jarka wyskazaŭ swaje damahańnia biełaruski narodny kamitet, wybrany na konwenci ŭ Minsku, — a ŭ jaho rezolucijach i ŭspaminu nima ab jakoj-budź jednaści Biełarusi s Polščaj.

Nowy centr.

Kaliś rasiejski paet Puškin wyskazaŭ u wieršu sučasny jamu rasiejski nacyonalny ideał, pawodłuh katoraho „sławianskije ruččy" pawinny »zlicca ŭ rasiejskim mory«. I ažno da času pabiednaj rewolucii rasiejskaja palityka kirawałasia da taho, kab Rasieja stałasia centram usiaho sławianstwa, kab sławianskije narody złučylisia z jeju spierša ŭ swaim dzieržaŭnym žyćci, a paśla i ŭ kulturna-nacyonalnym. Ale palityka heta, karystajučysia niahodnymi sposabami, dajšła zusim praciŭnych rezultatoŭ: ucisk i gwałty nad »niedzieržaŭnymi« nacijami wyzwali ŭ apošnich wostry adpor rasiejskim apetytam i tolki uzmacawali ruchi da woli, da samabytnaści jak kulturna-nacyonalnaj, tak i hasudarstwienaj.

U zmahańni z rasiejskim nacyonalizmam najbolš jarka wystupali palaki. Z hetaj pryčyny šmat chto hladzieŭ na ich, jak na nowy centr sławianstwa, katory zhurtuje nawakoł siabie bratnije narody, stahnaŭšyje ŭ carskaj niawoli. Ale palaki nie patrapili wykarystać pałažeńnia: sami uciskanyje,

jany pačali uciskać, dzie mieli siłu, biełarusoŭ i ukraincoŭ, dy hetym u apošnich zbudzili rezki adpor, wyzwali wostruju baraćbu — polska-biełaruskuju i polska-ukrainskuju. Samo saboj jasna, što pry takich warunkach ni biełarusy, ni ukraincy nie mahli budawać swajej budučyny na asnowi jednaści s Polščaj, i polskaja missija, ab jakoj predstaŭnik palakoŭ Łempicki hawaryŭ na zjezdzi nacyonalnaściej u Swejcaryi, akazałasia pustym zykam... Mała taho: ekonomičnyje i socyalnyje warunki žyćcia Polščy akazalisia hetkimi niazhodliwymi s takimi-ž warunkami žyćcia Biełarusi i Ukrainy, što biełarusy i ukraincy nie bačuć u jednaści s Polščaj nijakaj dla siabie karyści.

Apošnije zdareńnia ŭ Rasiei i bližejšaje paznańnie Ukrainy pakazwajuć, što kali može być hutarka ab nowym sławianskim centry, dyk heta najchutčej budzie Ukraina. Ad pieršych dzion rewulucii ŭ Rasiei Ukraincy nie ždali, pakul rewolucyjny rasiejski ŭrad dašć im wolu: jany sami zdabyli hetu wolu, orhanižawaŭšysia, zjednaŭšy swaje siły i ŭziaŭšy ŭ swaje ruki ŭsiu ŭłaść u swajej staroncy. Jany haworać ŭžo nie ab aŭtonomii (samaupraŭleńni) ŭ miežach rasiejskaj dzieržawy, a ab poŭnaj hasudarstwienaj niezaležnaści. Jak piše orhan tymčasowaho uradu Ukrainy »Nowa Rada«, u najbližejšych dniach u Kijewi žduć wielmi surjoznych prypadkoŭ, — i treba dumać, što heta budzie apawieščeńnie addzialeńnia ad Rasiei niezaležnaj Ukrainskaj respubliki.

Niezaležnašć Ukrainy — heta nie utopija, nie ideał »haračych hałoŭ«, a zusim surjoznaja ideja, katoraja maje pad saboj wielmi krepki fundament. Nie kažučy ŭžo ab tym, jakoj wysokaj stupieni dajšła ukrainskaja kultura, nie kažučy ab hasudarstwienna-administracyjnaj padhatoŭcy, jakuju ukrainskaje hramadzianstwo mieło ŭ aŭtonomnaj Haličynie, Ukraina, jak kraj, maje ŭsio, što patreba dla samabytnaho dzieržaŭnaho žyćcia. Heta — abšar, na jakim žywie 30 miljonaŭ ukraincoŭ—ad Mołdawii i aŭstryjackaj hranicy ažno za Don i ad pałudziennaj biełaruskaj miažy da Čornaho mora. Bahaćcie Ukrainy wiadoma ŭsiamu świetu: tut niezwyčajnaje bahactwo pšanicy i cukrowych burakoŭ, tut — fabryki cukru na ŭsiu Rasieju, tut u ziamli ukryty wializarnyje płasty žaleznaj i marhancowaj rudy, ŭrešci — tut jošć bahatyje kopi kamiennaho wuhalla, asnowa ŭsiaje pramyšlennaści. Majučy što i čym wyrablać, Ukraina maje znamienityje darohi dziela ŭnutrenaj i zahraničnaj tarhoŭli: reki (jak Dniepr s prytokami, katory prarezaje ŭsiu Ukrainu) i Čornaje more. More — heta najpieršy warunak dziela niezaležnaści starany: pry ciapierašnim układzi dzieržaŭnaho i ekonomičnaho žyćcia ŭsiaho świetu, tolki toj narod može wiaści swabodna tarhowyje znosiny z druhimi dzieržawami, katory maje dostup da mora, maje swoj fłot i hetak nie patrebuje čužoj łaski, kab wyjści za miežy swajej staronki.

Majučy hetak usio, što patrebno dziela niezaležnaści, Ukrajna s poŭnym prawam može dabiwacca jaje i, badaj, dabjecca. Jak bahaty, wolny i ščyra demokratyčny kraj, złučeny z Biełarušsiu ad wiakoŭ supolnaj minuŭščynaj, kulturna-nacyonalnaj blizkaściu, ekonomičnymi zwiaziami (Dniepr razam sa swaimi prytokami Biarezinai, Prypiaćciu i Sožam praciekaje i praz usiu Biełaruskuju ziamlu). Ukraina bolš, čym jaki choč inšy susiedni narod, budzie pryciahiwać da siabie biełarusoŭ, a mo' i druhije sławianskije narody, dy hetak može stacca tym centram sławianstwa, jakim nie patrapili dahetul stacca ani wialikarusy, ani palaki.

I. Mieleška.

»Ridne Słowo«.

Jak my ŭžo pisali, ŭ Chołmščynie u apošnim časi pačaŭsia miž ukraincami šyrejšy ruch. Nia hledziačy na doŭhi ucisk samadzieržaŭnaj Rasiei i polskaho panstwa, ukrainski narod u Chołmščynie pierechawaŭ swaju mowu, swaju nacyonalnašć, dy tolki wieru jaho unijackuju zahubili i čašć tamtejšych ukraincoŭ abiarnuli gwałtam u prawasłaŭnych, čašć — u katalikoŭ. Woś, ciapier zawarušylisia ludzi i tamaka, dy pačali jany wydawać pieršuju ŭ Chołmščynie hazetu ŭ rodnaj ukrainskaj mowi — »Ridne Słowo«.

U pradmowi da № 1 časopisi z 23 čerwienia 1917 h. Redakcija piše:

»Hłaŭnaja zadača »Ridnaho Słowa« — nieści aświetu i nacyonalnuju świadomašć u šyrokije massy našaho narodu. Ad wiakoŭ uciskany čužyncami, jon abiadnieŭ nia tolki materjalna, ale i duchowa. Nia toje, kab dobra aświečenych ludziej, ale i prosta dobra hramatnych nie šmat znojdzieš u našych siołach. Čužackaja ŭłašć nad našym krajem zrabiła toje, što narod zabyŭsia nawat imia swajo, bo čužyncoŭ heta mała turbawało: jany lubili našu »skuru, a nie dušu«. Zbudzić narod ad wiekawiečnaho snu, padniać jaho s taho bałota, ŭ jakoje utaptali jaho čužaki — maskali i palaki, pakazać jamu darohu da ŭłasnaho dabrabytu — woś hałoŭnyje zadačy »Ridnaho Słowa«.

»Nie sudziła jamu dola razam z usimi bratami budawać ciapier wolu Ukrainy. Jamu sudženo być niamym świedkaj taho, što tworycca ŭ złatawierchim Kijewi.Hłuchim homanam dachodziać da jaho čutki ab dziełoch jahonych bratoŭ. Ale choć i nie sudziła dola, dyŭ sio-ž taki narod naš nia može i nie pawinien astacca biazčynnym wa ŭsim hetym. «Ridne Słowo« prychodzić da jaho na pomač, kab jon u ciesnaj jednaści pajšoŭ na sustreč lepšaj budučynie, kab u swoj čas byŭ hodzien stanuć popleč sa swaimi bratami za bajewoj linijej«.

My ščyra witajem prajawu prabudžeńnia ukrainskaho narodu Chołmščyny ŭ postaci „Ridnaho Słowa“, horača žadajem, kab pieršy świadomy hramadzki ukrainski hołas zbudziŭ pryspanyje, zmučenyje niepadobnym da wiery uciskam sercy i dušy chołmščan, i wyskazywajem ćwiorduju wieru, što Chołmščyna nie prapadzie dla Ukrainy!

U Wilni i wakolicach.

—§—

† **Jan Wojtkiewič.** 22 čerwienia pamier wachmistr noŭharodzkaho addziełu miestowaj pažarnickaj kamandy, Jan Wojtkiewič, 47 hadoŭ, pakinuŭšy žanu i čaćwiora dziaciej.

Adbyŭšy wajennuju službu ŭ Piecierburzi, Jan Wojtkiewič pastupiŭ tam-že ŭ pažarniki i pracawaŭ 10 hadoŭ, paśla pierebraŭsia ŭ Koŭnu i prabyŭ tam 6 hadoŭ, a ŭ rešci papaŭ u Wilniu i tut žyŭ paŭtrecia hodu, zanimajučy miejsco wachmistra Noŭharodzkaho addziełu i karystajučy s pašany tawaryšoŭ i s wajho načalstwa. 23 čerwienia ŭ pałudni jaho pachawali na mohiłkach Rossa. Na pacharonach byli: načalnik miestowaj pažarnickaj kamandy D. Siemaško, inspektar Rucewič, sekretar Ilewič, wachmistry i pažarniki ŭsich addziełoŭ. Pry samych mohiłkach trunu spatkaŭ decernent pažarnickaj kamandy, leŭtenant Girkens.

× **Letniaja achronka dla biełaruskich dziaciej.** U dwary Čorny Bor, kala stancii Waŭčuny, Biełaruski Kamitet naładziŭ na leto achronku dla dziaciej, jakije wučacca ŭ Wilni ŭ biełaruskich školach, adkrytych Kamitetam.

Hetymi dniami tudy wyjechało kala 60 dziaciej pad apiekaj dźwiech wučycielek i dwoch wučycieloŭ.

× **U Biełaruskim Klubi**, jak zwyčajna, ŭ subotu i niadzielu — čarodnyje wiečarynki.

× **Prymusowaja pazyka.** Hłaŭnakamandujučyj 10 armijej hienerał v. Eichhorn zahadaŭ dalej nie spahanlać prymusowaj pazyki, a za zapłačenuju čašć płacić pracenty i abiazacca wiarnuć čaściami zapłačenyje hrošy.

× **Bolej chleba!** Ad 28 čerwienia piekarni buduć wydawać na 350 gramoŭ chleba na tydzień bolš, čym dahetul,—značyć, dziennaja porcija chleba pawialičywajecca na 50 gr. Chleb buduć wydawać na wosmy adrezak (z lewaho boku) tydniowaj karty na chleb.

× **Zupa.** U apošnije dni ŭ narodnych straŭniach wydawali ŭ dzień 76.000 porcij zupy.

× **Skoraja pomač** ad 17 da 23 čerwienia dadziena ŭ 90 prypadkach. Karetka wyježdžała 57 razoŭ.

× **Pazwaleńnie na padarožu.** Asoby, katoryje adbywajuć padarožu nawat piechatoj, mohuć pakinuć miežy swajho pawietu tolki majučy pazwaleńnie na piśmie.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za aposznije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz.	najniž.
24—25	+ 27°	+ 14,5°
25—26	+ 27°	+ 13°
26—27	+ 26°	+ 10°

Z USIAHO KRAJU.

Zabarona.

Pawodłuh zahadu Hłaŭnakamandujučaho na Uschodzi karacimuć wastroham da 1 hodu i štrafam hrašmi da 50.000 marak taho, chto budzie raspłaŭlać niamieckije manety ci rabić z ich jakije-kolečy rečy. Hetkije wyraby buduć konfiskawać.

PANARYŠKI. U načy s paniadziełku na aŭtorak tut uzniaŭsia wialiki pažar, ad katoraho zhareło niekolki budynkoŭ i adzin žychar, druhi krepka papalen. Zhareło takže 6 karoŭ i mnoha ptastwa.

HRODNIA. U apošniuju subotu žydoŭskaja dramatyčnaja družyna z Wilni ihrała tut pjesu Dymowa »Wiečny wandroŭnik«.

Hrodzienski »Šprudel« (mineralnaja krynica) ab katorym my ŭ tym hadu pisali, adkryŭ swoj sezon.

Ihryšče.

U karčmie tupat, hruk wialiki —
Sto par ŭ skoki paniaśliś!
Ot muzyki, dyk muzyki!
Skul jany pryważakliś?
Jak zasypluć, jak zažarać,
Mo-b i chwory nie ŭtrymaŭ.
A skrypač to jak ujaryć, —
Bytcym čort im kirawaŭ!
Jak šalony, smyk letaje,
Skrypka hołasna žwinić,
Nu, dziwota — jak žywaja;
Ot, zdajecca, hamanić:
«Tupaj, tupaj, wiesialisia!
Prapiŭ hrošy, nie žurysia.
A nima ich, što paradzić,
Kali nam nihdzie nie wadzić?»
A druhaja skrypka tonka
Jak zahraje, jak utnie
Drobna-dronieńka dy zwonka,
Až za serce chaplanie:
«Cili-li! cili-li!
Usie wiasiołyje byli:
Wycinali i śpiewali,
Hdzie pryšłosia, načewali:
Pad padrubaj, chto pad płotam,
Z adnym łapciem,z druhim botam,
A za toje-ž noč hulali,
Nie daremna wypiwali»
I basetla biez upynku
Usio rawie i ŭsio rawie,
Robić piekłam wiečarynku,
Lohkašć skokam dadaje:
„I nie dalej, jak u dzień,
Ty maŭčała, jak toj pień.
A ciapier ty—dubam dub.
Tupu-tupu! tupu-tup!
Hramčej ja za ŭsich rawu,
Chaj ŭsie struny pierarwu,
Da ty słuchaj, Apanas:
Što za hołas, što za bas!“
Bubien tachty wybiwaje,
Baraban u ład bubnić
I, zdajecca, wymaŭlaje:
«Hamanić, dyk hamanić!
Chaj wada ciače praz dach,
Ničahusieńki nie strach».
Repić dudka, nie dajecca,
Adatnie, dy znoŭ pačnie,
Jak zaświšče jak zaljecca,
Ažno, padła, strasanie:
„Zasiarduju, zasiarduju,
Bo na što ty braŭ staruju?
Uziaŭ staruju i ruduju
I ślapuju i durnuju.
Hdzie ciapier jaje ty dzienieš?
Nie kabyłka—nie zamieniš“.
Chłopcy noh nie škadawali.
— Hej, Paŭluk! wali! wali! —
To kružyliś, to letali,
Bytcym tyje matyli,
A dzieŭčaty, jak ćwiet makaŭ —
Kraskaj twary ich ćwituć.
— Warušysia šparčej, Jakaŭ!
Nie dramli, brat—zataŭkuć.
Končać skoki, adpačnuć,
Pot muzyki abatruć;
Chłopcy-ž prosta ŭ śniezie stynuć,
Poki łby ich abaschnuć,
Usio siało siudy źbirałoś,
Kab pabačyć i pačuć,
Jak ihryšče adbywałoś.
Jak miacielicu miatuć,
Jak muzyki zdolna hrali,
Jak hudzieŭ tut baraban;
Kamu-ž miesca nie chwatało,
Toj lez prosta na parkan.
A ŭ karčomcy na usłony,
Na ŭsie ławy, tapčany
Siaduć ważnyje persony,
Staryki dy balšuny.
A muzyki jak zahrajuć,
Jak uskwierać, jak utnuć, —
I starečych padymajuć,
Pad rabro ich taŭchanuć.
— Sto, Chama brat: daj, pakažem,
Jak skakali kaliś my!
I muzykaŭ zauważym, —
Kaže Siomka da Chamy.
— A što dumaŭ? zaprabujem! —
Spinu wyprastaŭ Chama:
— Strasianiomsia, pažartujem, —
Ci-ž to siłački nima? —
Woś ŭstajuć Symon s Chamoju.
— Miesca! miesca skakunom!
Usie staryje hramadoju
Zahukali na ŭwieś dom.
Na minutu ŭsio zamierło
Ad basetli da dudy:
Što skakać im tak prypierło,
Im, u staryje hady?
— Hrajcie chłopcy,—kryknuŭ Siomka.
— Kawala!—huknuŭ Chama,
Uziaŭsia ŭ boki, tupnuŭ jomka,
I pašła tut kucierma!
Ot staryje razyšlisia,
Staŭ adzin pierad druhim,
Zwaruchnuliś, zatraślisia
Drobnym čorcikam takim
I pašli, dy jak pašli to?
I piarom nie apisać:
Luba, zdolna, samawita,
Ažno strybalni braždžać.
To zakruciacca staryje,

HRODNIA. Tut zjawilisia pieršyje łasnyje jahady, za katoryje prosiać ad 2 da 2.50 m. za funt.

BIEŁASTOK. Na Mikałajeŭskaj wulicy palicija adkryła patajny brawar. Znajšli mnoha pryład hnać spirt.

INDURA. U toj čaćwier ad pieruna zahareŭsia świran. Tušeńnie pažaru było pieršym wystupleńniem nowanaładženaj dabrawolnaj pažarnickaj družyny. Udałosia abaranić ad ahnia susiedniaje humno, ŭ katorym złoženo šmat zbožža.

WOUKAWYSK. U pawieci adbywajecca ahulnaja pryščepka ospy.

ANDRUŠOŬCY. Tutejšaja žycharka Roza Drašnin areštowana s pryčyny abwinieńnia ŭ zabojstwie swajho tolki što naradziŭšahosia dziciaci.

WIŽEJNY. Adzin sielanin uzlez praz dziru, zrobienuju im u stresi susieda, i ukraŭ u apošniaho 5 pudoŭ muki, ale pry hetym zhubiŭ swoj rožaniec. Na sudzie rožaniec stanawiŭ dokaz proci »nabožnaho« zładzieja, katoraho zasudzili na 4 miesiacy ŭ wastroh.

KOŬNA. Zamiest kapitana Paŭli, b. Stadthaŭptmanna Koŭny, naznačenaho na takoje-ž miejsco ŭ Wilnu, naznačajecca ŭ Koŭnu kapitan v. Morenhoffen.

MINSK. U pawincii nie spyniajucca ziamielnyje razruchi.

HOMIEL. Sielanie zabrali tut mnoha ziamli.

Rewolucija u Rasiei.

ŽENIEWA. Zawiedywajučyj anhlickim cywilnym departamentam Čemberlen zajawiŭ hetymi dniami, što rasiejskaja rewolucija znimaje s sajužnikoŭ adkaz za mahčymyje straty ŭ hetaj wajnie. Mir budzie razhladacca tady nie jak nieudača sajužnikoŭ i nie jak pabieda centralnych dziaržaŭ.

BERN. Wydaleny z Rasiei rasiejskim uradam šwejcarski hramadzianin Grimm apawieščaje:

„Pierawažnaja čašć socyalistoŭ, s katorymi ja hutaryŭ, kažuć, što, kab abminuć katastrofu, Rasiei patrebien čym chutčej mir. Mir toj-čas wyratuje rewoluciju, uzmacuje jaje zdabyčy i zniščyć niebaspieku kontr-rewolucii“.

ŽENIEWA. Stanoŭčaje hałasawańnie ŭsierasiejskaho zjezdu rab. i sałd. za mir čy za wajnu adbudziecca 8 lipnia.

STOKHOLM. Na zasiedańni rady rab. i sałd. Cereteli zajawiŭ, što buduć zniščeny ŭsie umowy b. carskaho uradu s sajužnikami, apryč umowy ab zabaroni separatnaho mira. Tymčasowy urad zrobić s sajužnikami nowyje umowy, katoryje buduć mieć na uwazi interesy sajužnikoŭ i adpawiedać nowym prynсypam rasiejskaho narodu wa ŭsich sprawach mira i wajny.

Rasiejskije socyalistyčnyje hazety dajuć rezki adkaz na apošnije noty sajužnikoŭ i Wilsona ab wajennych metach.

PIECIARBURH. Tymčasowy urad pasyłaje piecіarburskaho adwakata Swatykowa(?) ŭ zachodniuju Europu dziela śledztwa nad służbowymi čynnaściami dyplomatyčnych i palityčna palicejskich predstaŭnikoŭ staroha ładu, dy hetak sama, kab barocca s kontrrewolucyjnymi sprobami. Apryč taho Swatykow pawinien u rasiejskich pasolstwach u Londoni i Paryžy paznajomicca s kopijami dyplomatyčnych aktoŭ, prapaŭšych ŭ Piecіarburzi.

PIECIARBURH (P.T.A.). Usierasiejski zjezd rab. i sałd. pastanawiŭ 1 lipnia prybrać wienkami mahiły achwiar rewolucii i ŭładzić wializarnyje demonstracii z učaściem ŭsich rewolucyjnych orhanizacij. U toj že dzień adbuducca padobnyje demonstracii wa ŭsich wialikich miestoch Rasiei. Heta budzie, tak skazać, prahlad sił rewolucyjnaj demokracii Rasiei.

Usierasiejski zjezd rab. i sałd. ahramadnaj pierewahaj hałasoŭ pryniaŭ rezoluciju, zabaraniajučy hrupam, jakije naležać da rad rab. i sałd., ładzić demonstracii biaz zhody tych rad. Samawolnyje wystupleńnia hetkich hrup sulać hramadzkuju wajnu.

ŠTOKHOLM. Pačałasia kampanija bolšewikoŭ s pryčyny taho, što na ŭsieras. zjezdzi rab. i sałd. wyjawiŭsia raskoł. Usłudy ŭ wialikich miestoch pajawilisia adozwy bolšewikoŭ s pryzywam pajšci za prykładam Kronštadtu i abjawić słabie niezaležnymi ad Piecіarburha, razahnać ciaplerašniuju radu rabotnikoŭ i wybrać nowych radykalnych deputatoŭ.

U Maskwie, Piecіarburzi, Kijewi, Kazani, Nižnim Noŭharadzi, Saratowie i Samary adbylisia aružnyje styčki.

Asabliwy posłuch majuć bolšewiki na Ukrainie dziakujučy nacyonalnamu antagonizmu miž ukraincami i rasiejcami.

Byŭšyj načalnik kazanskaho wajennaho okruha hien. Sandeckij areštowan i pamieščen u adzinočnuju kamieru.

„Russk. Wola“ danosić, što ŭ tuju subotu adbyłosia zasiedańnie rasparadzičelnaj kamisii Dumy pad maršałkoŭstwam Rodzianki. Razhledali sprawu rezolucii rady rab. i sałd. ab rospusku Dumy. Kamisija pryniała rezoluciju, kažučy, što, pakul nia skončycca srok poŭnamočyi, hetaj sprawy tymčasowy ŭrad razhledać nie maje prawa.

ŠTOKHOLM. Ukrainski kamitet drukuje rezoluciju, nazywajučy rasiejski urad woraham niezaležnaści Ukrainy. Ukrainskije wojski nia chočuć biez aporu wydać swaju baćkaŭščynu Piecіarburhu i admaŭlajucca ísci na front.

Zajawa ukrainskaho wajennaho kongresa nazywaje gwałtam zabaronu wajennaho ministra sazwać kongres. Kongres pastanawiŭ aružnaj siłaj zaniać usie addzieły hasudarstwienaho banku i wajennyje składy.

S Kijewa posłan u Piecіarburh ultimatum z žadańniem uročystaho pryznańnia niezaležnaści Ukrainy, administracyjnaho addzialeńnia ad Piecіarburha 12 ukrainskich hubernij i utwareńnia niezaležnaj ukrainskaj armii. Tymčasowy ŭrad admowiŭsia spoŭnić hetyje žadańnia, kažučy, što na ich dašć adkaz ustanoŭčy sejm.

U Kijewi celymi dniami adbywajucca massowyje demonstracii, na katorych mnoha ukraincoŭ-wajennych. Rasiejcy wyježdžajuć z miesta. Na hłaŭnych wulicach haworać pramowy, pryzywajučy da zmahańnia z maskalami.

Ukrainskaja nacyonalnaja hazeta „Nowaja Rada“ praročyć wielmi ważnyje zdareńnia.

KOPENHAGA. U Jenisiejsku apawieščen stan asady.

U Kostromie chodziać ciomnyje čutki ab spadziewanych pahromach.

Miž kirhizami ŭ pałudzienna-zachodnim Sibiry uzniaŭsia surjozny ruch, katory dabiwajecca aŭtonomii.

HELSINGFORS. Francuskije ŭłaści damahajucca wydačy im byŭšaho hienerał-hubernatara Zejna, kab jaho addać pad sud za procizakonnyje pastupki. Rasiejskaje prawiciełstwo hatowo spoŭnić hetaje žadańnie. Ciažka tolki razwiazać pytańnie, pierad jakim sudom Zejn pawinien dawać adkaz, bo dahetul ješče nie było prypadku suda nad hienerał-hubernataram.

Roznyje hazety danosiać, što rasiejski wajenny minister stanoŭča prasiŭ anhlickaho pasła Bukanena raz nazaŭsiody pakinuć dumku ab adnaŭleńni caryzmu.

KOPENHAGA (P.T.A.). Na zasiedańni rady rab. i sałd. u Piecіarburzi haława belhijskich socyaldemokratoŭ, Wanderwelde, skazaŭ pramowu, haworačy miž inšym: „My—proci ŭsiakaj wajny, apryč wajny dziela wyzwaleńnia i sprawiadliwaj zaščyty. Wy pałažyli kaniec despotyzmu, a my pierad wajnoj byli wolny, ciapier-že našy braty—belhijskije rabotniki—adbywajuć pryhon u niamieckaho imperatara“.

Maršałkawaŭšyj na zasiedańni adkazaŭ: «Wola Belhii nam doraha hetak sama, jak interesy rasiejskaj demokracii».

Naradu ab wajennych metach rada rab. i sałd. zakončyła 25 červienia ŭ wiečary. Na apošnim zasiedańni pryniata rezolucija proci propahandy Lenina za separatny mir.

PIECIARBURH. Oficyoz rady rab. i sałd. drukuje sprawozdaču ab pałažeńni rasiejskich wojsk u Francii. Rasiejskije aficery tamaka — biezmała ŭsie staronniki staroha ładu i zajaŭlajuć, što nie pryznajuć nowaho prawiciełstwa. Rasiejskije sałdaty prosiać, kab im pazwolili wiarnucca nazad u Rasieju.

PARYŽ. Rasiejskije wojski pakinuli francuski front i pierawiedzieny ŭ tabor La Kurtin.

LWOW. Niekolki dzion tamu nazad u adnu tutejšuju balnicu prywiažli ciažka ranienaho adnaho anhlickaho aficera, katory raskazaŭ, što pry Załatoj Lipie byŭ dadzien prykaz nastupać, ale sałdaty stanoŭča admowilisia wyjšci z akopaŭ. Kaliž anhlicki aficer čwiorda stajaŭ na swaim, sałdaty pabili jaho i wykinuli za akop, dzie jon zwaliŭsia biez pamiaci. U takim stanie jaho i znajšli aŭstryjackije sałdaty.

ŠTOKHOLM. S Piecіarburha danosiać, što samaja wialikaja niebaspieka dla Rasiei—heta hoład. Sielanie nia chočuć pradawać zbožža, ličučy, što cena na jaho lišnie nizkaja. Jany chawajuć swajo zbožže hetak dobra, što jaho nia mohuć znajści nawat miejscowyje kamitety dziela spažyŭnych spraŭ. Kali-ž u Rasiei uznimiecca hoład, dyk nima takoha ŭradu, katory zdoleŭ-by jaje wyratawać.

Rasiejskije hazety pišuć:

Minister finansoŭ Šingariow zajaŭlaje, što finansowaje pałažeńnie Rasiei —wielmi surjoznaje. Hasudarstwiennyje

---

To rukami razwiaduć,
Uskinuć kudłački siwyje,
Haławoju scielapnuć;
To nizlutka prysiadajuć,
To ŭ bok wykinuć nahu,
To ŭ tacht ładki adbiwajuć,
Raptam zhorbiacca ŭ duhu
I pačnuć česać nahumi,
Drobnym krokam harcawać,
Až nia wystrenčyš wačami
Usled za imi paśpiewać.
Nawakoła ŭsio dryžało
I ŭ karčmie i za waknom,
Usio šumieło i kryčało,
Bolš achwoty paddawało
Dwum starečym skakunom.
«Świńnia ŭ repi,
Świńnia ŭ repi,
Parasiaty ŭ hrečcy,
A muzyka
Biez jazyka
Kala piečy trecca».
Skače Siomka, padpiewaje;
Zmoŭk, pačaŭ tahdy Chama:
„Kuma kumka spawiedaje,
Što praždałasia darma:
— Aj, ty, kumie, moj kumok!
Badaj tabie trasca ŭ bok!
Hdzie ty, kumie, prapadaŭ,
Kab ty nohi pałamaŭ!
Ci nia byŭ ty u Caceli,
Ci u Tekil, ci Marceli,
Abo može u Juhali?
Dzie ciabie čaty haniali?—
— Aj, kuma! na što toj hłum?
Džurhanuŭ čuprynu kum!
Da ciabie ja bieh, śpiešaŭsia,
Až moj łapać razwiazaŭsia.
Nie žwiazaŭ by ja aboru,
Ale Boh pasłaŭ Tadoru,
Ot my z joju i wiazali,
Nu, i troški žartawali,
Oj, Tadora! oj, kuma!
Ja ad was sajdu z wuma:
Jak ty miła i pryhoža:
Ale ja na što pachožy?
Ja za wami nia splu nočy,
Bo da bab taki achwočy“.
Usio ŭ karčomcy kałaciłoś,
Plesk u ładki skakunom;
More zykaŭ prakaciłoś
I zlilosia ŭ adzin hrom:
— Soram ŭsim wam, maładcy!
Ot uciorli wam nasy! —
Nu j staryje, nu staryje!
Tak zatknuć za pajasy!—
I wot u samy razhar skokaŭ
Šuś ŭ karčomku s kijom pop,
Na toj čas, jak Chwiedar doka
Wybiwaŭ z Aŭdolaj drob.
Pop pryjšoŭ siudy, kab słowam
Čortaŭ świerb achaładzić
I ŭdziaŭbci tut ŭsim hałowam,
Jak na świeci treba žyć.
A za im „sinklit“ carkoŭny:
Dziak i starasta, zwanar,
Srchi baćka byŭ duchoŭny —
Nie lubiŭ čartoŭskich čar,
Jon nie raz užo z amwona
Usie ihryščy kasawaŭ,
A amatara Lawona
Służkaj čorta nazywaŭ.
Dy Lawon byŭ sšyt nia łykam —
Nie pałochaŭsia papa,
I ciapier jon—morh muzykam:
«A nu chłopcy: hapa-pa!»
Baraban zabiŭ trywohu,
Bubien hučna zatreščaŭ,
A basetla im ŭ padmohu
Smyk šałona zaletaŭ,
I jak hrymnuli, zahrali, —
Skura sorchnuła wa ŭsich,
I staryje nie ŭtrymali,—
Jak by wichar schapiŭ ich.
Siwy Siomka na usłoni
Staŭ płačyma wyrablać,
A Matewa bje ŭ dałoni,
Siomka znoŭ pašoŭ hulać.
Pop, wajšoŭšy z za paroha,
Hrozna rot byŭ adčyniŭ,
Dyj zastyŭ jon tak, niaboha,
Jazykom nie zwarušyŭ.
A muzyki nie zmaŭkajuć,
I adkul jany biaruć?
Jak zasypluć, jak zahrajuć —
Až čarty ciabie biaruć.
I papa lico dabreje,
Šapka spoŭzaje za łba,
I ruka sama dureje
Paŭzwierch prawaho kluba.
A Lawon kryčyć, hukaje:
— Wycinaj, bubni, rawi!
— Ojče!—dziak papa taŭkaje:
Nie ŭstaju—błahasławi!
— Och, hrecha! Jak wy zarazny! —
Pop dziaka staŭ paprekać.
Uciekajmo ad „sabłazna“,
Bo j mnie chočecca skakać,
„Ad kromiešny“ nawakoła.
Čort tut ŭsimi aŭładaŭ!
I, padniaŭšy swaje poły,
S karčmy drała pop zadaŭ.

Jakub Kołas.

wydatki paśla ŭpadku caryzmu wielmi uzraśli. Pawialičeńnie pensii sałdatam wymahaje poŭ miljarda. Kurs rubla ŭpaŭ, a sajužniki, s pryčyny biazčynnaści rasiejskaj armii na fronci, admaŭlajucca dawać nowyje pazyki. Iznoŭ že wypuskać bolej papierowych hrošy—wielmi niebaspiečna s pryčyny upadku rasiejskaj waluty.

ŠTOKHOLM. Dyrektar hasudarstwienaho banku ŭ Samary pasłaŭ telehramu ŭ Piecjarburh, što miejscowaja rada rab. i sałd. pastanawiła konfiskawać usie prywatnyje banki. Z hetaj pryčyny publika hramadami akružaje kassy, dabiwajučysia wydačy pałoženych u ich hrošy.

Pierad wajnoj kurs rubla u Stokholmi byŭ 198, a ciapier—42.

ŠTOKHOLM. Rasiejski tymčasowy urad zabaraniŭ wysadzicca rasiejskamu wojsku u Afinach dziela taho, kab skinuć hreckaho karala i narušyć konstytuciju.

„Russk. Sł." danosić, što minister zahraničnych spraŭ, Tereščenko, pratestawaŭ proci učaścia rasiejskich wojsk u zachwacie hreckaj ziamli i pazbaŭleńni tronu karala Konstantyna.

Načalnik rasiejskich wojsk u Sałonikach prasiŭ Kierenskaho prysłać z Rasiei aświedomlenaho čeławieka, kab paznajomić sałdatoŭ s prypadkami ŭ Rasiei.

Z usiaho świetu.

CHRYSTIANYJA. Palicija areštawała tut troch čužaziemcoŭ i znajšła ŭ ich wialiki zapas bomb i dynamitu. Na wahzali hetak sama było niekolki skrynak z razryŭnymi materjałami, prysłanymi dla tych že čužaziemcoŭ.

AFINY (W.T.B.). Ministerstwo Zajmisa wyjdzie ŭ adstaŭku, a Wenizelos budzie układać nowaje ministerstwo.

AFINY. Sajužniki apawieścili brata skinutaho karala, prync Mikałaja, što jon pawinien wyjechać z Hrecii. Prync Mikałaj adkazaŭ, što jon wyjedzie ŭraz že.

ROTTERDAM (W.T.B.). U Liwerpuli i Mančestery—zabastoŭki na wierfiach i ŭ fabrykach. U Edinburgu i Lisie zabastawaŭšyje rabotniki trebawali mira abo wychadu wajennaho fłota.

U Londoni adbyŭsia schod deputatoŭ ad sajuzoŭ kapalnianych rabotnikoŭ, žaleznadarožnych i transportnych, katoryje razam majuć 1³/₄ miljona členoŭ. Schod zanimaŭsia pytańniem, što rabić proci sprob zniščyć pawahu prafesyonalnych sajuzoŭ.

Spaŭnicielny kamitet sajuza matrosaŭ i kačeharoŭ pryniaŭ rezolucii, kab bolš nie rabili praškod Makdonalda i Džoweta u Štokholm.

„Daily Grafic" danosić, što spaŭnicielny kamiet partyi mira u Anhlii adkinuŭ zaprošeńnie pieciarburskaj rady rab. i sałd. na konferenciju u Stokholm.

ŽENIEWA. Čynnaść francuskaho oberkamisara Žonnara u Hrecii pakazwaje, što Hrecija pierstała być niezaležnaj dzieržawaj i stanowić telki administracyjnuju prawinciju sajužnikoŭ.

AFINY (Reŭter). S pryčyny wuličnych demonstracij proci Wenizelosa wojski sajužnikoŭ uwajšli ŭ stalicu dziela udzieržańnia paradku.

Staronniki karala Konstantyna adyjšli ŭ Pelopones i pastanawili ni ŭ jakim prypadku nie padčynicca uradu Wenizelosa.

TEHERAN (P.T.A.). Tut uładženo nowaje ministerstwo, złoženaje z liberałoŭ i socyalistoŭ.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia.

26.VI. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Uzdoŭž frontu artyleryja z abodwych bakoŭ wiadzie abstreł, nie škadujučy snaradoŭ. Na paadzinokich punktach byli styčki razwiedačnych patruloŭ.

Front niamieckaho Naślednika: Pry Woksejion francuzy paśla silnaho ahnia artyleryj atakawali zdabytyje nami 20 i 21 červienia akopy. Nie hledziačy na wialikije straty, worahi ŭ niekolkich punktach ŭwarwalisia na našy linii, ale my badaj zusiul wykinuli ich kontratakaj.

Rotmistr Richthofen za apošnije dwa dni zbiŭ 54, 55 i 56 worahoŭ, Paručyk Almenredern — swajho 30-ho woraha.

Uschodni teatr:

Na pałudziennym zachodzi ad Łucka i miž Strypaj i Dniestram žywiejšy ahoń. U roznych punktach adkinuty rasiejskije razwiedačnyje družyny.

27.VI. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Ranicaj anhličanie, atakawaŭšyje zawarot Lens wialikimi siłami, byli adbity. U piarednim akopi naabapoł darohi Arras—Lens worahi ŭdzieržalisia. Pry Fonten i ŭ niekolkich punktach frontu Arras razwiedačnyje nastupleńnia worahoŭ adbity.

Front niamieckaho Naślednika: Na paŭnočnym zachodzi ad Kraonel i naabapoł darohi Korbeni—Berry o Bak — silny ahoń.

Uschodni teatr:

Na poŭdni ad darohi Lwow—Tarnopol i na Narajoŭcy žywiejšy artyleryjski i minamiotny ahoń.

Austryjackije apawieščeńnia.

WIENA. 25.VI. Uschodni teatr: U niekolkich punktach—žywiejšy ahoń artyleryi. Ad Narajoŭki da Zborowa ahoń značna krapčeŭ. Na paŭnočnym uschodzi ad Berežan zwaliŭsia palučysia warožy ptywiazny latučy šar.

WIENA. 26.VI. Italjanski teatr. 25 červienia impieratarskije stralcy atakawali italjanskije pazycii na poŭdni ad daliny Sugana, zdabyli ich i adbili ŭsie kontrataki worahoŭ. Uziato 1800 pałonnych, u tym liku 44 aficery.

Tureckije apawieszczeńnia.

KONSTANTYNOPOL (W.T.B). Čaść našaho fłotu atakawała rasiejskaje uście Dunaju. Majak i stancija iskrowaho telehrafu na Zmiainym ostrawi zniščtoženy. My wysadzili tamaka atrad, katory zdabyŭ kulemiot i roznaje aružže, uzarwaŭ warožyje harmaty i ŭziaŭ 11 pałonnych. Našy marskije siły wiarnulisia nazad biaz škod.

Kala wajny.

BERLIN. Reŭter danosić, što niamieckije latuny kinuli ŭ rasiejskije akopy kala Smarhoni „letučki", ŭ katorych haworycca: »My dziakujem wam, što wy swaim spakojem dali nam mahčymaść kinuć našy siły na zachod i strymać anhlicka-francuskaje nastupleńnie. Ale ciapier hetaho dosi! Ciapier my iznoŭ budziem strelać u wašych sałdatoŭ, kali jany zrobiać sprobu družyć z nami«.

Wiestka heta — ad pačatku da kanca falšywa.

PARYŽ (Hawas). U St. Žan de Morjen adbyłasia wajennaja narada, na jakoj byli italjanski hieneralissimus Kadorna, anhlicki — Redklif i hienerały Foš i Pernen. Hienerały zhodzilisia ab operacijach, jakije pawinny być wiedzeny ŭ Małaj Azii i ŭ Swiatoj Ziamli. Jany zanimalisia wajennymi sprawami na Bałkanach i sprawaj ahulnaho nastupleńnia, bo Rasieja ŭ najblizejšym časi tak sama budzie hatowa da jaho.

PARYŽ. „Presse Buro" wajennaho ministerstwa apawieščaje:

Ahulnaja daŭžynia frontaŭ na ŭsich teatrach — 4.540 kilometroŭ, u tym liku belhijski front maje 35, francuski— 730, rasiejski — 1.700, rumynski — 420, serbski i čornahorski — 1.000, ahipski — 300.

LONDON (Uradowa). U časi apošniaho niamieckaho nalotu na Anhliju 12 červienia zabity 157 asob, ranieny 432.

BERLIN (W.T.B.). Da 1 červienia ad pačatku wajny zatopleno tarhowych parachodaŭ na 8.638.500 tonn jomkaściu, — značyć, na 60% bolej, čym u pačatku wajny było wa ŭsim niamieckim fłoci. Za hety samy čas zatopleno 157 anhlickich wajennych parachodaŭ na 632.900 tonn jomkaściu, a ŭsiaho warožych wajennych parachodaŭ — 255 jomkaściu ŭsiaho na 891.461 tonn, značyć hetulki, skolki amerykanski wajenny fłot mieŭ u pačatku wajny.

BERLIN (W.T.B.). Našy padwodwodnyje łodki u Atłantyckim akiani i Paŭnočnym mory zatapili iznoŭ 7 parachodaŭ, 1 parušnik i 2 rybałowy.

BERLIN (W.T.B) Našy padwodnyje łodki ŭ Siarodziemnym mory zatapili iznoŭ 10 parachodaŭ i 9 parušnikoŭ razam jomk ściu 28.500 tonn.

BERLIN (W.T.B.). Adna z našych padwodnych łodak zatapiła u Atłantyckim akiani 8 anhlickich parachodaŭ jomkaściu razam 40.500 tonn.

NJU-JORK. Haława irłandzkich sindikalistoŭ, Džema Łarkina, areštawali za pramowu pro ahulnaj wajennaj pawinnaści.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej